

Marc Romainville (FU Namur) " Les implications didactiques de l'approche par compétences" *Enjeux* 51, Juny 2001

Resum personal

Actualment, el concepte de competència regna completament en el món escolar. Actualment està legitimada per les lleis i sembla que no és discutida des de la didàctica.

Hi ha tres possibles definicions:

- a) sentit jurídic inicial: capacitat d'una instància per tractar una categoria d'afers.
- b) Chomsky: sistema de regles interioritzat que permet de comprendre i d'emetre dins d'una llengua una infinitat d'enunciats acceptables.
- c) Sentit comú: "maîtrise adquirida per un individu dins d'un tipus d'activitats".

Més que la definició, el que és important és ser conscient de les apostes i implicacions que suposa:

- una voluntat de lluitar contra els "sabers morts" que desenvolupava l'escola de la transmissió.
- un intent de retornar el sentit al treball escolar.
- una preocupació per respondre a les necessitats d'una societat del saber que reclama dels seus joves competències adaptables, transversals i transferibles.
- una preocupació de recentrar la formació sobre allò que és essencial, definit de forma estandarditzada per a totes les escoles.

L'estatut de les competències

Les competències no són res més que maneres de definir les finalitats. Però quin accent introdueixen les finalitats a l'escola.

El moll de l'os de les competències

El decret de 1997 francès defineix competència com "una aptitud a posar en funcionament un conjunt organitzat de sabers, procediments i actituds que permeten reeixir un cert nombre de tasques". Hi ha un consens general sobre dos trets fonamentals de les competències:

1. una competència està constituïda d'un conjunt, d'una xarxa integrada de fonts diverses: cognitives, socioafectives i sensomotrius. [fa una gran definició del que suposa pendre apunts basant-se en aquests tres tipus de fonts. M'interessa per exemple el fet que dins de les sensomotrius defensa l'escriptura ràpida, el recurs automatitzat a les abreviacions... que traslladat a la lectura també suposa un fet important, per exemple en la velocitat de descodificació.]

Marc Romainville (FU Namur) " Les implications didactiques de l'approche par compétences" *Enjeux* 51, Juny 2001

2. La competència està orientada vers l'acció: l'aprenentatge no té sentit si l'alumne no es mostra hàbil a mobilitzar-la dins d'un conjunt de situacions.

La competència és una noció complexa, englobant tres dominis: el saber, l'actuar i el voler (Consell d'Europa, 1996)

"Être compétent , c'est mobiliser un ensemble intégré de ressources: des connaissances bien sûr, mais aussi des savoir-faire et des attitudes." (205)

Criteris de selecció de mètodes pedagògics susceptibles de desenvolupar competències:

1. Per començar, l'alumne ha d'estar ACTIU: per saber fer, cal fer; per saber escriure, cal escriure; per saber comunicar, cal comunicar...[reducció del temps d'ensenyament per prioritzar el temps d'aprenentatge]

2. per continuar, l'alumne millora el desenvolupament de les competències a partir del fet que l'activitat li sigui significativa.

3. Com que la mobilització és al cor de la competència, el retorn metacognitiu és indispensable per ajudar els alumnes a conscienciar-se de les seves passes i assentar-les de cara a futures actuacions.

4. Finalment, cal reconèixer que el desenvolupament real de competències exigeix molt més temps que la transmissió de coneixements. Ja no n'hi ha prou amb el domini de les subcompetències. Cal ser confrontat més d'un cop a les tasques complexes que donen sentit a totes aquestes subcompetències (sabers, procediments i actituds). No hi ha res pitjor que la dispersió dins d'un acostament per competències. Al contrari, cal definir una llista de tasques prioritàries que constituïran els objectius comuns de diversos anys d'aprenentatge en una progressió en espiral.

En definitiva, la pedagogia de les competències casa amb la clàssica didàctica dels tres temps proposada per Mérieu i Develay (1992) com típica de tot acostament autènticament pedagògic.

La primera fase és la "contextualització", és a dir l'exercici en context de la competència a desenvolupar. La segona fase "descontextualització" s'inicia per l'anàlisi minuciosa de les dificultats trobades pels alumnes dins de l'exercici global de la competència. Sobre la base d'aquesta constatació, l'ensenyant proposa activitats pedagògiques descontextualitzades i puntuals per tal de superar les dificultats trobades. Aquesta segona fase també té unes implicacions metacognitives de la competència. Però aquestes activitats puntuals no tenen sentit sinó acaben en una nova fase de recontextualització que cerca la transferència dels sabers adquirits. En particular, és durant aquesta fase que es cercarà desenvolupar els coneixements condicionals dels alumnes: "En quines situacions i sota quines condicions resulta eficaç mobilitzar una determinada competència?"